

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет наземних споруд і аеродромів
Кафедра комп'ютерних технологій дизайну і графіки

УЗГОДЖЕНО

В. о. Декана ФНСА

О. Фру Октябриня ЧЕМАКІНА
"16" 05 2024 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічних та

Анатолій Анастасів
"16" 05 2024 р.

Система менеджменту якості

ПРОГРАМА

Комп'ютерно-дизайнерської практики

Освітньо-професійна програма: Дизайн

Галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність: 022 «Дизайн»

Форма навчання	Курс	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Самостійна робота (годин)	Форма семестрового контролю
Денна	3	6	135/4,5	135	диф. залік
Заочна	4	7	135/4,5	135	диф. залік
Денна (СТН)	3	6	135/4,5	135	диф. залік

Індекс: РБ-5-022-1/23-2.2.2.2

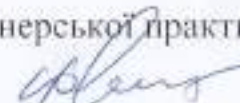
РБ-5-022-1/23- СТН - 2.2.2.2

РБ-5-022з-1/23-2.2.2.2

Київ 2024

Програму комп'ютерно-дизайнерської практики розроблено на основі освітньо-професійної програми та робочих навчальних планів № РБ-5-022-1/23, № РБ-5-022-1/23-СТН, № РБ-5-022з-1/23, затверджених 01.06.2021 р. підготовки фахівців освітнього ступеня "Бакалавр" за спеціальністю 022 «Дизайн» та спеціалізацією «Дизайн», відповідних нормативних документів.

Програму комп'ютерно-дизайнерської практики розробив
доцент ККТДіГ Ю. Холковський

Програму комп'ютерно-дизайнерської практики обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри за спеціальністю 022 «Дизайн» освітньо-професійною програмою «Дизайн» - кафедри комп'ютерних технологій дизайну і графіки, протокол № 8 від "09" 04 2024 р.

Гарант освітньо-професійної програми Л. Гнатюк/
Завідувач кафедри / В. Василенко/

Програму комп'ютерно-дизайнерської практики обговорено та схвалено на засіданні Науково-методично-редакційної ради факультету архітектури, будівництва та дизайну, протокол № 5 від "05" 05 2024 р.

Голова НМРР Г. Талавіра

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ЗМІСТ

	стор.
1. Загальні положення	4
1.1. Місце комп'ютерно-дизайнерської практики в системі професійної підготовки фахівця.....	4
1.2. Відомості про бази практики та їх особливості.....	4
1.3. Цілі, які повинен досягнути практикант під час проходження практики.....	4
1.4. Мета практики	
2. Загальні компетентності.	5
3. Фахові компетенції.	5
4. Організація проведення комп'ютерно-дизайнерської практики ...	5
4.1. Організаційні питання.....	6
4.2. Обов'язки керівника практики від університету.....	7
4.3. Обов'язки здобувачів вищої освіти	7
5. Тематичний план проходження практики	7
5.1. Головні завдання комп'ютерно-дизайнерської практики	
5.2. План-графік виконання програми практики, який містить заходи та розрахунок часу в годинах, необхідних для її виконання	8
5.3. Індивідуальні завдання.....	9
5.4. Тематика занять.....	9
5.5. Інформаційні джерела	10
5.6. Методичні рекомендації.....	10
6. Звіт з практики	10
6.1. Інформація про порядок підведення підсумків практики	10
6.2. Форма звітності (обсяг звіту, перелік основних розділів та їх зміст)...	11
6.3. Форма оцінювання проходження практики.....	11
6.4. Інформація про підсумки практики.....	12
7. Форми документів Системи менеджменту якості	13

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма комп'ютерно-дизайнерської практики здобувачів вищої освіти третього курсу складена на основі освітньо-професійної програми «Дизайн» 10.01.05–02–2021 за спеціальністю 022 «Дизайн», затвердженої 29.04.2021 р., наказ 246/од, та робочих навчальних планів № РБ-5-022-1/23, № РБ-5-022-1/23-СТН, № РБ-5-022з-1/23, затверджених 01.06.2023 р. підготовки фахівців освітнього ступеня "Бакалавр" за спеціальністю 022 «Дизайн» та та відповідних нормативних документів.

1.1. Місце комп'ютерно-дизайнерської практики в системі професійної підготовки фахівця.

Дизайн–проектування є складною творчою діяльністю, в результаті якої дизайнер створює проекти різних середовищних об'єктів, тому він повинен володіти інженерно-технічними знаннями (будівельні норми, сучасні технології будівництва) і художніми (композиція, стиль, художній образ) та вміти відобразити результати роботи технічними комп'ютерними засобами. Тому комп'ютерно-дизайнерська практика є необхідною складовою в процесі формування спеціаліста з дизайну.

1.2. Відомості про бази практики та їх особливості.

Практика здобувачів вищої освіти є невід'ємною складовою процесу підготовки фахівців всіх рівнів у вищих навчальних закладах. Комп'ютерно-дизайнерська практика є виробничою, згідно з чим встановлюється база практики: відділи та лабораторії проектних фахових інститутів, вищих навчальних закладів, архітектурно-проектні майстерні, дизайнерські студії, які здатні створити умови для виконання програми практики. Об'єкт практики – концептуальне проектування, розвиток творчого художньо–просторового мислення, естетичного смаку і удосконалення графічної майстерності (ручної та комп'ютерної графіки).

Програма комп'ютерно-дизайнерської практики є основним навчально-методичним документом для здобувачів вищої освіти та керівників практики.

Основним завданням програми практики є чітке визначення та регламентація всієї діяльності здобувачів вищої освіти і керівників в період навчального процесу, що проводиться на практиці.

1.3. Цілі, які повинен досягнути практикант під час проходження практики.

Під час проходження практики практикант повинен:

1. Формуватися як фахівець, ознайомлюючись з концептуальним проектуванням, новітніми напрямками дизайну інтер'єру .
2. Вміти професійно виконувати креслення та створювати візуалізації інтер'єру.

1.4. Мета практики

Навчити здобувачів вищої освіти алгоритму проектної роботи, де кінцевим продуктом виконання навчального завдання стає не тільки рівень графічної подачі проекту, але й знання, набуті в процесі його розробки. Генерувати концепції та викреслювати плани, фасади, розгортки стін, архітектурні деталі та деталі інтер'єрів для концептуального проектування.

2. Загальні компетентності. (далі - ЗК)

ЗК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 3. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 5. Здатність працювати в команді.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 7. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 8. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 9. Здатність зберігати та примножувати культурно- мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК 10. Здатність використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку, ведення здорового способу життя та самовдосконалення.

3. Фахові компетенції. (далі – ФК)

ФК 1. Здатність застосовувати сучасні методики проектування одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну.

ФК 2. Здатність здійснювати формоутворення, макетування і моделювання об'єктів дизайну.

ФК 3. Здатність здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну.

ФК 4. Здатність застосовувати навички проектної графіки у професійній діяльності.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

За навчальним планом тривалість комп'ютерно-дизайнерської практики складає три тижні.

4.1. Організаційне та навчально-методичне керівництво комп'ютерно-дизайнерською практикою здійснює кафедра комп'ютерних технологій дизайну і графіки. Відповідальність за проведення практики покладається на завідувача кафедри.

Загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснює навчальний відділ.

4.1.1. До керівництва практикою здобувачів вищої освіти залучаються досвідчені викладачі кафедри, які брали безпосередню участь в навчальному процесі, по якому проводиться практика.

Комп'ютерно-дизайнерська практика під час її проведення передбачає присутність викладача для здійснення організаційних, методичних, контролюючих та інших заходів протягом 2 годин в день.

4.2. Обов'язки керівника практики від університету.

Керівник практики від університету зобов'язаний:

- ознайомитися з програмою практики, вивчити необхідну навчально-методичну документацію та отримати від завідувача кафедри вказівки щодо проведення практики;

- познайомитися зі здобувачів вищої освіти - практикантами;

- проконтролювати підготовленість бази практики та вжити, за необхідності, потрібні заходи щодо її підготовки;

- здійснити всі організаційні заходи перед початком практики: ознайомити здобувачів вищої освіти з програмою практики, провести під розпис інструктаж про порядок проходження практики та з охорони праці, видати здобувачам вищої освіти необхідні документи (індивідуальні завдання, методичні рекомендації тощо);

- проінформувати здобувачів вищої освіти про систему звітності з практики, прийняту на кафедрі: подання письмово звіту, оформлення виконаних індивідуальних завдань, підготовка доповіді, повідомлення, виступу тощо;

4.2.1 Під час проведення практики:

- керівник повинен провести інструктаж з охорони праці;

- створити здобувачам вищої освіти умови безпечної праці на кожному робочому місці;

- створити всі необхідні умови для виконання здобувачами вищої освіти програми практики та індивідуальних завдань;
- не допускати використання здобувачів вищої освіти для виконання робіт, не передбачених програмою практики;
- контролювати забезпечення нормальних умов праці й побуту здобувачів вищої освіти, систематично інформувати кафедру про хід практики;
- надавати здобувачів вищої освіти необхідні консультації з питань проходження практики та оформлення звіту;
- взяти участь у роботі комісії, призначеної завідувачем кафедри, з проведення захисту звітів з практики здобувачів вищої освіти;
- подати завідувачу кафедри письмовий звіт про результати практики із зауваженнями та пропозиціями щодо поліпшення її організації та проведення, який має зберігатися на кафедрі.
- підготувати відгук на кожного здобувачів вищої освіти -практиканта за результатами проходження ним практики, перевірити та затвердити його письмовий звіт.

У відгуку мають бути відображені результати виконання здобувачем вищої освіти програми практики та індивідуальних завдань, виявлені ним знання, уміння та організаторські здібності, участь у виконанні конкретних робіт, у тому числі якість підготовленого звіту й виставлена підсумкова оцінка.

4.3. Обов'язки здобувачів вищої освіти.

Здобувачі вищої освіти - практиканти університету зобов'язані:

- до початку практики ознайомитися з її програмою, пройти на кафедрі під розпис інструктаж про порядок її проходження та з охорони праці й попередження нещасних випадків, одержати від керівника практики від університету всі необхідні документи (направлення, індивідуальні завдання, методичні рекомендації тощо);
- розпочати роботу на практиці точно в строк, встановлений наказом ректора;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці; нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно підготувати письмовий звіт за результатами практики та захистити його на засіданні комісії.

5. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

5.1 Завдання практики:

- оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію;
- стимулювання до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень;
- здійснювати формоутворення і моделювання об'єктів дизайну;
- надбання здобувачами вищої освіти навичок застосування проектної графіки у професійній діяльності.

Головна задача комп'ютерно-дизайнерської практики – сформувати здатність використовувати сучасне програмне забезпечення для створення об'єктів дизайну.

Головним завданням тривимірного моделювання є достовірне зображення моделі предмета, що був розроблений здобувачем вищої освіти в рамках його власної концепції, у оформленні креслень у відповідному масштабі із проставленням розмірів. Специфікою комп'ютерно-дизайнерської практики для дизайнерів є оволодіння сучасними програмними продуктами, технологічним обладнанням, що застосовується в сфері дизайну.

Напрямок практики охоплює інтер'єрне проектування та елементи графічного дизайну для подачі концепції.

5.2. ПЛАН-ГРАФІК КОМП'ЮТЕРНО-ДИЗАЙНЕРСЬКОЇ ПРАКТИКИ

1. Ознайомлення з програмою практики, складання та узгодження з керівником план-графіку її проходження.
2. Проведення інструктажу з охорони праці. Ознайомлення з базою практики.
3. Виконання програми практики:
Перегляд мультимедійних презентацій:
Особливості концептуального проектування в дизайні. Аналіз аналогів об'єкту проектування.
Сучасні напрями архітектури і дизайну. Нелінійна архітектура.
Найвідоміші імена в архітектурі і дизайні.
Подача проекту. Актуальні тенденції графічного дизайну.
Майстеркласи: ArchiCAD, Adobe Photoshop, 3DStudio Max.
4. Виконання індивідуальних завдань:
Виконання індивідуального завдання № 1 (клаузура - ручна графіка, ескізи – комп'ютерна графіка).
Виконання індивідуального завдання № 2 (створення комп'ютерної 3D- моделі).
Виконання та захист індивідуального завдання №3 (візуалізації та постобробка зображень).
5. Підготовка та оформлення звіту з комп'ютерно-дизайнерської практики. Консультації та узгодження звіту з керівником практики. Захист звіту.

5.3. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання видаються здобувачам вищої освіти з метою надбання ними під час практики умінь і навичок самостійного вирішення фахових професійних питань. Їх зміст конкретизується керівниками на початку практики і уточнюється під час її проведення. Наприклад, виконання практичного завдання практики доцільно розділити на три індивідуальні завдання, що відповідають етапам проектного процесу: інд. завдання № 1 (клаузура - ручна графіка, ескізи – комп'ютерна графіка); інд. завдання № 2 (створення комп'ютерної 3-D моделі); інд. завдання № 3(створення візуалізації та постобробка зображень).

Виконання здобувачами вищої освіти індивідуальних завдань активізує їх творче мислення, підвищує ініціативу та здатність самостійно аналізувати та узагальнювати підсумки роботи, а також сприймати процес проходження практики більш конкретним та цілеспрямованим.

Результати, отримані здобувачами вищої освіти під час виконання комп'ютерно-дизайнерської практики та індивідуальних завдань, можуть бути

	Система менеджменту якості. Програма Комп'ютерно-дизайнерської практики	Шифр документа	СМЯ НАУ ПП 22.01.05-01-2024
		Стор. 10 із 21	

в подальшому використанні при виконанні курсових або дипломних проєктів (робіт), підготовці доповіді, статті або для інших цілей.

5.4. Тематика навчальних занять та майстеркласів.

Навчальні заняття під час практики проводяться у вигляді лекцій-презентацій, їх метою є сприяння формуванню у здобувачів вищої освіти вміння аналізувати інформацію та робити узагальнюючі висновки в процесі засвоєння знань та інтерпретувати їх, впроваджувати у проєктну діяльність. Вони повинні розкривати здобувачам вищої освіти перспективи розвитку спеціальності й готувати їх до подальшого вивчення професійно-орієнтованих та спеціальних дисциплін.

Майстеркласи під час практики проводяться з метою надбання здобувачами вищої освіти найбільш повної уяви про роботу спеціалізованих комп'ютерних програм та практичних навичок виконання дизайнерських завдань засобами ArchiCAD, Adobe Photoshop, 3ds Max.

Пропонується така тематика для виконання індивідуальних завдань:

- Концептуальне проєктування;
- сучасна нелінійна архітектура та подібні інтер'єри;
- SCI-FI концепти.

5.5. Інформаційні джерела.

5.5.1. Шон Адамс. Як дизайн спонукає нас думати. Видавництво ArtHuss, 2022. 256 с.

5.5.2. Йоханнес Иттен. Наука дизайну та форми. Видавництво ArtHuss, 2021. 136 с.

5.5.3 Роберт Бош. Opt Art. Від математичної оптимізації до візуального дизайну. ISBN:978-617-522-079-52022, 2022. 200 с.

5.5.2. Футуродизайн. URL: <http://www.wim-web.ru/aidentology/104/>

5.5.3. Довідковий центр Adobe - Adobe Help Center
<https://helpx.adobe.com/ru/support.html>

5.5.4. Довідкові та навчальні матеріали Adobe Illustrator та Adobe Photoshop
<https://www.adobe.com/ua/creativecloud.html?promoid=ZP46fD38&my=other>

5.6. Методичні рекомендації

Головною передумовою успішного та результативного проходження практики є самодисципліна здобувачів вищої освіти, дотримання ним плану-графіка та вимог правил охорони праці а також усвідомлення свого функціонального місця в роботі, своєчасне виконання завдань та зобов'язань.

Концептуальне проектування - найбільш творча частина дизайнерської діяльності. Тут панують ідеї формування просторів, предметів і образів. Дизайнер виступає в якості філософа і художника в одній особі. Концептуальному проектуванню в професійному середовищі надається величезне значення.

Практика сприятиме формуванню практичних навичок роботи у конкретних виробничих умовах, а також придбання досвіду співпраці в колективі.

Доцільним є своєчасне, після виконання кожного пункту плану практики, здійснення першої текстової редакції звіту. Це дозволить більш повно і обгрунтовано викласти у звіті отримані результати.

6. ЗВІТ З ПРАКТИКИ

6.1. У кінці терміну практики здобувачів вищої освіти оформлюють письмовий звіт про виконання її програми та індивідуальних завдань.

Для узагальнення матеріалу, напрацьованого здобувачами вищої освіти під час практики, і підготовки звіту програмою практики передбачається час в її останні два-три дні.

6.2. Звіт повинен мати титульний аркуш та змістовну частину. Зразок оформлення звіту наведено в додатку 1.

Змістовна частина звіту має складатися з таких розділів:

6.2.1. ХАРАКТЕРИСТИКА БАЗИ ПРАКТИКИ

6.2.2. ЗМІСТ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ РОБІТ

6.2.3. Роботи за план-графіком практики

6.2.4. Індивідуальні завдання

6.2.5. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ ТА МАЙСТЕРКЛАСІВ

6.2.6. ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Звіт має містити відомості про результати виконання здобувачами вищої освіти усіх розділів програми практики та індивідуальних завдань.

У звіті мають бути стисло та конкретно описані роботи, особисто виконані здобувачами вищої освіти під час практики.

Звіт має бути оформлений на аркушах стандартного формату з наскрізною нумерацією та переплетений. На останній сторінці повинен бути підпис здобувача вищої освіти - практиканта і дата написання звіту.

До звіту додаються ескізи, креслення тощо, виконані здобувачами вищої освіти під час практики. Додатки можуть бути переплетені як у складі основного звіту, так і окремим томом.

- Звіт з практики перевіряється та затверджується її керівниками від університету, доповнюється відгуком керівника і повертається здобувачеві вищої освіти для підготовки до захисту.
- Звіт з практики захищається здобувачем вищої освіти (з диференційною оцінкою) в комісії, призначеною завідувачем кафедри.

До складу комісії входять керівники практики від університету, а також викладачі кафедр, які викладали дисципліни за програмою практики.

Комісія працює в останні дні проходження практики.

Під час захисту звіту здобувач вищої освіти має охарактеризувати особисто виконану роботу, критично оцінити чинну практику, показати знання з теорії і практики організації роботи, запропонувати і довести обґрунтованість та доцільність своїх пропозицій щодо її вдосконалення.

6.3. Форма оцінювання проходження практики.

Комп'ютерно-дизайнерська практика оцінюється згідно Положенням по РСО.

Види робіт, що виконуються здобувачем вищої освіти	Кількість балів
1.Опрацювання інформаційних джерел та ознайомлення з сучасними напрямками архітектури і дизайну.	10
2.Вибір тематики та прототипного рішення для виконання проєктного завдання.	10
3. Виконання проєкту за обраною тематикою.	60
4. Підготовка звіту з практики та його захист.	20

6.4. Інформація про підсумки практики.

Після захисту звіт здобувача вищої освіти зберігається на кафедрі протягом одного року.

- При оцінці підсумків роботи студента-практиканта комісія бере до уваги зміст звіту, хід його захисту. Оцінка здійснюється відповідно до „Положення про рейтингову систему оцінювання підсумків комп'ютерно-дизайнерської практики”, вноситься до заліково-екзаменаційної відомості та до індивідуального навчального плану студента за підписом керівника практики від університету.

- Оцінка здобувача вищої освіти за практику враховується стипендіальною комісією у інституту при призначенні стипендії разом з іншими оцінками, отриманими за результатами підсумкового контролю.

Здобувач вищої освіти, який не виконав програму практики з неповажних причин, або за підсумками її повторного проходження отримав в комісії незадовільну оцінку, відраховується з університету.

Звіт керівника практики зберігається на кафедрі 3 роки.

Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри після її закінчення, а загальні підсумки всіх практик підводяться на радах вчених рад факультетів не рідше одного разу протягом навчального року.

	Система менеджменту якості. Програма Комп'ютерно-дизайнерської практики	Шифр документа	СМЯ НАУ ПП 22.01.05-01-2024
		Стор. 13 із 21	

Додаток І

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет архітектури, будівництва та дизайну
Кафедра комп'ютерних технологій дизайну і графіки

ЗВІТ

з комп'ютерно-дизайнерської практики

студента 3 курсу_групи

Галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність: 022 «Дизайн»

Спеціалізація: «Дизайн»

Прізвище Ім'я По батькові

Керівники практики:

від університету: посада Прізвище Ім'я По
батькові

	Система менеджменту якості. Програма Комп'ютерно-дизайнерської практики	Шифр документа	СМЯ НАУ ПП 22.01.05-01-2024
		Стор. 14 із 21	

Продовження дод. 1

Підстава для проходження практики:
навчальний план № НБ-5-022-1/23 підготовки фахівців освітнього ступеня "Бакалавр" за спеціальністю 022 «Дизайн» освітньо-професійною програмою «Дизайн».

Термін практики: ..... р. .... р. Індивідуальні завдання:

ВІДМІТКА про проходження практики

Прибув на практику _____

"__" _____ 202__ р. _____ підпис

Захистив звіт з практики _____

"__" _____ 202__ р. _____ підпис

Продовження дод. 1

1. ХАРАКТЕРИСТИКА БАЗИ ПРАКТИКИ

2. ЗМІСТ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ РОБІТ

6.2.7. 2.1. Роботи за план-графіком практики

6.2.8. 2.2. Індивідуальні завдання

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ ТА МАЙСТЕРКЛАСІВ

4. ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

